

Ulla Fries

Under ett jakarandaträd
Kopparstick 180 x 295 mm

Foto: Kristina Anselin

Ulla Fries är född 1946 i Uppsala, där hon fortfarande är bosatt. Tidigt kom hennes bilder att präglas av en närmast vetenskaplig noggrannhet, ett arv från föräldrarna, båda professorer i botanik. Men det vetenskapliga *synsättet* har hon personligen alltid reagerat emot: i stället har hon velat lära känna växter och djur, förstå dem som individer, skildra deras utmärkande drag och egenheter, så att säga *inifrån* – detta gäller också när hon skapar fantasidjur!

Ulla Fries utbildades vid Konsthögskolan i Stockholm 1970–76 samt vid Slade School of Fine Arts i London 1974, och koncentrerade sig tidigt på kopparstickstekniken. Hon är ledamot av Kungl. Akademien för de fria konsterna, och innehar det ärevärdiga ämbetet som Ritmästare vid Uppsala Universitet. År 2003 tilldelades hon Prins Eugen-medaljen för utomordentlig konstnärlig gärning.

Viktigare separatutställningar i bl.a. Galleri Hos Petra, Stockholm 1976 (debut), Galerie Aro-nowitsch, Stockholm 1983, 1991 och 2001, Malmö 1978 och 2002, Göteborgs konstmuseum 1980 och 2002, Galleri Belle, Västerås 1980, Uppsala 1982, Lund, Skövde och Falun 1985. Vidare i Helsingfors 1980, Adelaide 1986, Reykjavik 1996 och i Grafikens Hus, Mariefred 2004.

Viktiga samlingsutställningar: Grafiktriennalerna i Sverige 1974, -77, -80, -86, -89, -92 och 2003, *Segno Grafico*, Rom, Venedig och Udine 1980, *Gravure Suédoise*, Bibliothèque Nationale, Paris 1980, *Nordisk Grafik*, F16, Moss (Norge), *Graphica Crea-*

tiva, Jyväskylä (Finland) 1990, Łódź (Polen) 1993, Grahamstown (Sydafrika) 1996, Tartu (Estland) och Ljubljana (Slovenien) 1997, Skövde Konsthall 2000 och Vero Beach, Florida 2002.

Representerad i Nationalmuseum, Moderna museet, H. M. Konungens grafiksamling, samt Uppsalas, Norrköpings, Västerås m.fl. läns- och konstmuseer i Sverige. Vidare i The British Museum London, Athenenum Helsingfors, Åbo museum, Alvar Aalto Museum Jyväskylä, Nasjonalgalleriet Oslo, National Gallery of Australia Canberra, samt Bibliothèque Nationale Paris.

Gav 2001 ut boken *Graverat av Ulla Fries* på bokförlaget Atlantis, med egna texter samt med ett efterord av Torsten Ekbom.

I 2005 års portfölj från Föreningen för Grafisk Konst ingår *Under ett jakarandaträd*, kopparstick 180 x 295 mm. Tryckt av Mikael Wahrby.

Mest beundrad har Ulla Fries kanske blivit för sina ingående närbilder av »blåtunga« och lite fåniga 'snabeldjur' – korsningar av kottar och tapirer bl.a. – samt för sina nystan av dekorativa och smidiga men glupska och farliga muränor, giftiga fiskar som är farliga t.o.m. för människan. Och för sin gåtfulla, på samma gång suggestiva och skrämmande studie av en (paradoxalt nog) *stående* flygande hund som i verkligheten tillbringar hela sitt liv hängande i bakklorna med huvudet

neråt, mot marken. För Ulla Fries har han gjort ett undantag, när han står upprätt och demonstrerar sin högra arm och klo, med skimrande flyghud mellan fingrarna/tårna.

Torsten Ekbom har träffande karakteriserat konstnärens förhållande till motivet: hon »avvaktar, med Ekelöf, den stund då stenarna tänker som bäst«.

Ulla Fries aktuella blad är inget stillleben: snarare skildrar det ett möte, en konversation. De tre uttrycksfulla formerna upplevs till en början som skrumpna blad; men i själva verket är de frökapslar som konstnären fann och ritade av under en resa i Australien. Den ursprungliga skissen var en kolteckning – nu har den förvandlats till ett kopparstick. Men Ulla Fries kräver något annat av kopparsticket än de flesta av hennes kolleger. Hon eftersträvar levande, måleriska ytor i stället för ruttmönster, och hon vill att varje linje skall vara sig själv nog.

Och frökapslarna får individuellt liv. Alla tre är de engagerade i mötet. De två övre agerar mot varandra och tycks samtala, medan den undre med ett lite snett småleende sluter sig inom sig själv. Kanske är den kritiskt iakttagande, kanske menar den att de andra ägnar sig åt samtalsterapi. Ty trots de tre formernas skenbara lugn pågår ett slags triangeldrama.

Eventuellt skulle någon kunna invända att det rör sig om en dramatik i det mycket

lilla formatet, men då skulle jag vilja citera den vise Jonathan Swift, på titelsidan till *Gullivers resor*: »Ingenting är stort eller litet annat än genom jämförelse«.

Ragnar von Holten
konstnär